

Integrovaný vyučovací blok Vysoko efektívneho učenia pre 9. ročník

LYRIZOVANÁ PRÓZA

Názov: Vojna v románovej kronike

Preberané témy:

- ❖ Globálne problémy Zeme
- ❖ Lyrizovaná próza
- ❖ Románová kronika
- ❖ Margita Figuli

Motto:

„...bola som vzdialená od toho, aby som pochopila, ako sa rodia ukrutnosti v hlave človeka.“

M. Figuli, Mladosť

Kľúčové učivo:

a) pojmové:

- Čitateľ má možnosť prostredníctvom bohatých skúseností spisovateľky odhaliť rozbúrenú hladinu zdanlivo ohraničeného sveta medzi vrchmi v krutých podmienkach prvej svetovej vojny. Ide v nej o súd nad zlom, nad morálkou a nad príčinami vojny.

b) vedomostné:

- Margita Figuli – pochádza z Vyšného Kubína,
 - predstaviteľka lyrizovanej prózy,
 - do literatúry sa zapísala novelou Tri gaštanové kone,
 - v povojnovom období napísala najpozoruhodnejšiu prózu – Mladosť – románovú kroniku,
 - pre mládež napísala veršovanú skladbu Balada o Jurovi Jánošíkovi.
- Lyrizovaná próza:
 - skupina mladých prozaikov na konci 30-tych rokov minulého storočia hľadá základné životné postoje a morálne hodnoty v ľudových tradíciách, v prírodnom svete na horských samotách.
 - Pri tvorbe sa primkýnali k duchu ľudovej povesti, mýtu a balady.
 - K predstaviteľom patria: František Švantner, Ľudo Ondrejov, Dobroslav Chrobák a Margita Figuli.
- Románová kronika:
 - osobitý žáner epického druhu, ktorý v chronologickom poradí zachytáva udalosti tak, ako sa o nich dopočul alebo ako ich prežil. Kronikársky spôsob rozprávania očitého svedka udalostí zdôrazňuje pravdivosť opísaných (vyrozprávaných) faktov a dejov (napr. Mladosť od M. Figuli).

Cieľ vyučovacieho bloku:

• Treba, aby žiaci pochopili:

- čo je lyrizovaná próza,
- čo je románová kronika,
- kto bola Margita Figuli a čím prispela do slovenskej literatúry.

- ⇒ Kľúčové učivo: k najväčším globálnym problémom zeme patria vojnové konflikty. V období pred druhou svetovou vojnou slovenskí spisovatelia unikajú z reálneho sveta, zo sveta miest a hrozby do ideálneho prostredia hôr prírody a relatívneho bezpečia.

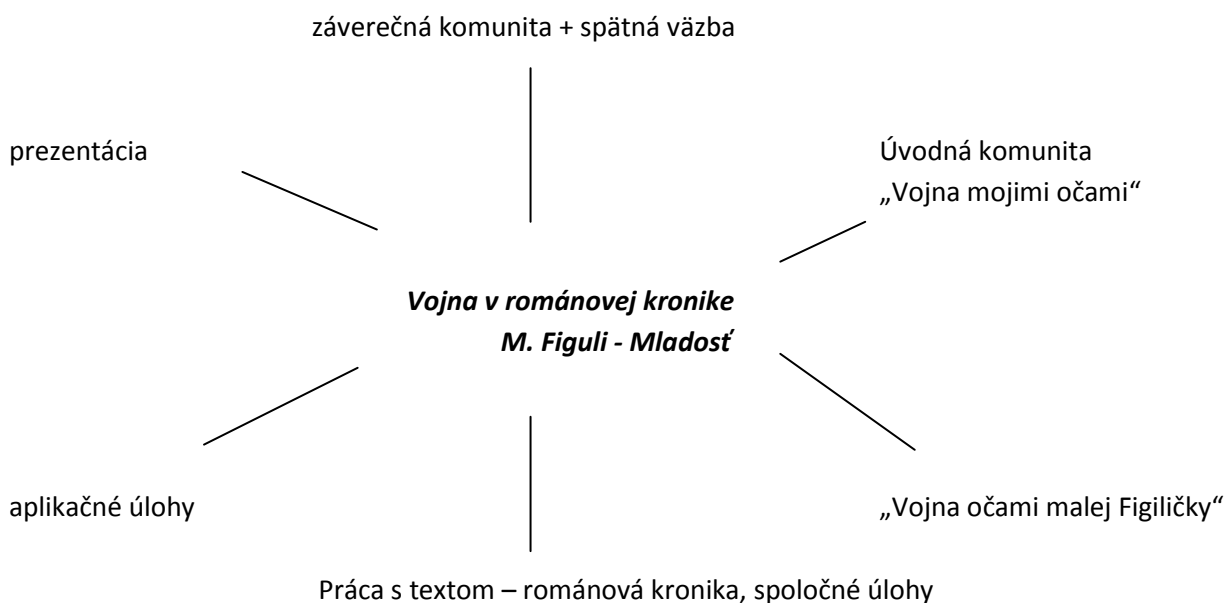
♦ práca na sociálnych zručnostiach:

- - spolupráca
- riešenie problémov
- zodpovednosť

Pomôcky:

- učebnica literatúry
- Slovník literárnych termínov
- Kniha Tri gaštanové kone
- portrét autorky
- citát – motto
- vytlačené kľúčové učivá
- rozmnožené aplikačné úlohy pre žiakov
- magnetofón, ezoterická hudba
- výkresy
- košíky, pastelky, farbičky, ceruzky, uhlík
- kancelársky papier
- post- ity
- zvonček

Program vyučovacieho bloku:

Facilitovanie hodiny:

I. Postupy pre žiakov: (10 min.)

- Vitaj!
- Vyber si miesto v zmiešanej skupine 2 + 2.
- Opíš si mapu mysle.
- Zopakuj si vedomosti o živote a diele o M. Figuli z učebnice resp. z Literárneho albumu (učeb. s. 81).
- Keď si hotový/ -á, sadni si do komunity a priprav si **jednou vetou odpoveď** na otázku: „**Čo vo mne vyvoláva slovo vojna?**“

II. Ranná komunita: (10 min.)

- ❖ Ticho hrá hudba
- ❖ **Otázka: „Čo vo mne vyvoláva slovo vojna?“**
⇒ Dodržiavame všetky pravidlá komunity.
- ❖ Prečítať text pred úryvkom v učebnici na s. 77,
- ❖ porozprávať sa o hlavnej myšlienke,
- po skončení návrat do pôvodných skupín.

III. Čítanie textu z učebnice na s. 77 – 81: Mladosť (10 min.)

IV. Práca s textom: (12 min.)

- ❖ Spoločný rozhovor o úryvku,
- ❖ Práca v skupinách na spoločných úlohách:
 1. Vyhľadajte v texte, ako vidí a zmýšľa o vojne malá Margita a ako vidia vojnu dospelí.
 2. Sledujte konanie a myslenie Betky, ako prežíva Milanov odchod na front.
 3. Charakterizujte Milana.
- ❖ Vyvodenie globálneho problému pre ľudstvo, ktorým je aj vojna.
- ❖ Vyvodenie definície pre románovú kroniku.

V. Aplikačné úlohy: (20 min.)

1. Napíš esej v rozsahu 10 – 15 viet na úryvok z románovej kroniky Mladosť tak, aby si bral do úvahy aj vojnu ako globálny problém pre ľudstvo. Pracuj maximálne v dvojici na kancelársky papier.
2. Vyhľadaj v texte minimálne 10 štylistických jazykových prostriedkov, ktoré by si zaradil/-a do umeleckého jazykového štýlu. Dokáž, že prózu Mladosť žánrovo začleňujeme do lyrizovanej prózy. Pracuj max. v dvojici na kancelársky papier.
3. Vymysli sylabickú trojstrofovú báseň, ktorá sa témou i ideou bude približovať k ukážke v učebnici. Pracuj max. v trojici na kancelársky papier.
4. Zilustruj ukážku v učebnici Mladosť. Výtvarný obraz musí tematicky i ideovo korešpondovať s úryvkom. Pracuj na papieri s rozmerom A4 individuálne.
5. Vymysli minimálne 3-stofovú pieseň, ktorou vysvetlíš kľúčové učivo: románovú kroniku, pojem lyrizovaná próza, dielo M. Figuli. Pracuj max. v trojici na kancelársky papier.
6. Urob interview do televíznych novín s Milanom a Betkou (prípadne s ich matkami) pred odchodom na vojnu, v dĺžke 3 min.

Prezentácia (15 min.)

VI. Spätná väzba pre učiteľa: (3 min.):

- a) Čo som sa naučil/-a?
- b) Čo sa mi páčilo?
- c) Čo mohlo byť lepšie?
- d) Čo by som ešte potreboval/-a k pochopeniu?

VII. Záverečná reflexia (10 min.):

- zamerať na oblasti:

- výsledky práce - Čo v prezentáciách spolužiakov oceňuješ? Čo mohli urobiť inak?
- *pocity pri práci- Ako sa ti pracovalo v skupine? Čím si najviac prispel k práci skupiny? Ako si sa cítil, keď si pracoval sám ? Čo ti pomáhalo pri práci ? Čo ti prekážalo?*

Spracovala: Tatiana Kizivatová